

ПРОПОЗИЦІЇ

Міністерства соціальної політики України до проекту Закону України „Про внесення змін до Закону України „Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування” щодо підвищення розмірів трудових пенсій внаслідок збільшення величини оцінки одного року страхового стажу, зменшення пенсійного віку та страхового стажу як умов призначення пенсії за віком”,

внесеного на розгляд Верховної Ради України народними депутатами України
Королевською Н. Ю. та Солодом Ю. В.

*реєстр. № 3241-1 від 08.04.2020
(перше читання)*

1. Законопроект не підтримується.

2. Законопроектом пропонується:

збільшити до 1,35 % величину оцінки одного року страхового стажу, що застосовується для визначення коефіцієнта страхового стажу, необхідного для обчислення розміру пенсії;

підвищити до 3 % надбавку за понаднормовий стаж при обчисленні пенсії за віком, але не більше як на 10 % мінімального розміру пенсії за віком, зазначеного в абзаці першому частини першої статті 28 Закону України „Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування” (далі – Закон);

перерахувати пенсії, призначені до 01.03.2020.

Реалізація законопроекту потребуватиме додаткових видатків з бюджету Пенсійного фонду України, які не забезпечено реальними джерелами фінансування, а відтак – перегляду розміру єдиного внеску на загальнообов’язкове державне соціальне страхування, оскільки основним джерелом формування коштів Пенсійного фонду України є надходження від сплати єдиного внеску на загальнообов’язкове державне соціальне страхування, що спрямовуються на загальнообов’язкове державне пенсійне страхування. Його розмір має забезпечувати застрахованим особам виплати та надання соціальних послуг, передбачених законодавством про загальнообов’язкове державне соціальне страхування; фінансування заходів, спрямованих на профілактику страхових випадків; створення резерву коштів для здійснення виплат та надання соціальних послуг застрахованим особам. При цьому потрібно враховувати дотримання принципів пропорційності між видатками на забезпечення соціального захисту громадян та фінансовими можливостями держави, а також гарантування права кожного на достатній життєвий рівень, що є одним із визначальних елементів регулювання суспільних відносин у соціальній сфері.

Законом та законами про інші види загальнообов’язкового державного соціального страхування передбачено зв’язок реалізації гарантованих статтею 46 Конституції України прав на забезпечення громадян у разі повної, часткової або тимчасової втрати працездатності, втрати годувальника, безробіття з незалежних від них обставин, а також у старості та в інших випадках, передбачених законом, із

тривалістю сплати та розмірами сплачених страхових внесків на загальнообов'язкове державне соціальне страхування (набутих особою страховим стажем). При цьому положення законопроекту викладено з порушенням принципу системності законів у частині повноти і логічної завершеності регулювання порушених питань.

Згідно зі статтею 22 Загальної декларації прав людини, прийнятої Генеральною Асамблеєю ООН 10.12.1948, розміри соціальних виплат і допомоги встановлюються з урахуванням фінансових можливостей держави. Європейський суд з прав людини у рішенні від 9 жовтня 1979 року у справі „Ейрі проти Ірландії” констатував, що здійснення соціально-економічних прав людини значною мірою залежить від становища держави, особливо фінансового.

У Рішенні Конституційного Суду України від 7 листопада 2018 року № 9-р/2018 (далі – Рішення суду) у справі щодо конституційності пункту 7 розділу II Закону України „Про запобігання фінансової катастрофи та створення передумов для економічного зростання в Україні” зазначено, що фінансування соціальних та інших зобов'язань держави має бути реальним та здійснюватися відповідно до її фінансово-економічних можливостей.

Згідно з юридичною позицією Конституційного Суду України у разі значного погіршення фінансово-економічної ситуації, виникнення умов воєнного або надзвичайного стану, необхідності забезпечення національної безпеки України, модернізації системи соціального захисту тощо держава може здійснити відповідний перерозподіл своїх видатків з метою збереження справедливого балансу між інтересами особи та суспільства (пункт 2.2 Рішення суду).

На взаємозалежності наявних ресурсів держави та її соціальних зобов'язань наголошено і в Міжнародному пакті про економічні, соціальні і культурні права 1966 року.

Реалізація положень законопроекту, за попередніми розрахунками Пенсійного фонду України, потребуватиме близько 182 млрд грн на рік додаткових видатків з бюджету Пенсійного фонду України, які не забезпечено реальними джерелами покриття.

Оскільки дефіцит Пенсійного фонду України згідно зі статтею 113 Закону покривається за рахунок коштів Державного бюджету України, реалізація законопроекту матиме вплив на видатки Державного бюджету України, що потребує врахування позиції Міністерства фінансів України щодо можливості його реалізації.

Крім того, всупереч частині третій статті 91 Регламенту Верховної Ради України, затвердженого Законом України від 10.02.2010 № 1861-VI, до законопроекту, прийняття якого призведе до зміни показників бюджету, суб'єктом права законодавчої ініціативи не додано фінансово-економічного обґрунтування (включаючи відповідні розрахунки).

Міністр

М. Лазебна

_____ 2020 р.

